

Det, der er diskussionen, er meget præcist de områder, hvor der i dag er adgang til dispensation. Kan vi påvirke dem ved at skrue på en refusionsknap eller ej? Og dér kom jeg med et indlæg, der gik på, at det kan vi i ét af tilfældene, nemlig når man tilrettelægger revalideringsforløb. Det er jeg enig i.

Jeg vil godt have ministerens accept af eller bekræftelse på, at når vi diskuterer behandling på sygehusene, så har kommunen nul indflydelse. Når vi diskuterer henvisning til speciallæger og ventelister, så har kommunerne nul indflydelse. Når vi taler om livstruende sygdomme, har man den indflydelse, at man kan omdefinere noget, man tidligere sagde var en livstruende sygdom, til noget, der er knap så livstruende. Frygter ministeren ikke, at sådan noget vil ske, når man drejer så kraftigt på refusionsinstrumentet, som tilfældet er her, uanset at teksten er uændret?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Til fru Jette Gottlieb: Så vidt jeg husker, medregner man ikke de øgede kontanthjælpsudgifter. Det er noget med, hvordan man principielt regner tingene ud. Men det har sandelig ikke været meningen at flytte mennesker, der har forudsætninger for at få sygedagpenge, over på andre systemer. Det har ikke været meningen, og man kan jo også følge med i, hvordan det udvikler sig.

Og det er heller ikke et spørgsmål, om der bliver sparet penge. Kommunerne får faktisk de penge, og min erfaring er, at sagsbehandlernes ikke på den måde sidder og tænker i økonomiske baner, og det er bestemt heller ikke meningen.

Det samme kan jeg sige til hr. Villy Søvndal. Det er heller ikke på nogen måde meningen, at syge mennesker skal presses, og det er også derfor, at vi har lavet det på den måde, at der ikke er ændret på de dispensationsmuligheder, der ligger i loven.

Så skylder jeg fru Yvonne Herløv Andersen et svar på spørgsmålet om det Finansieringsudvalg, der sidder i Indenrigsministeriet. Baggrunden for udvalget er, at der er nogle kommuner, der kan mærke de her omlægninger mere end andre, det vil sig, at deres nye udgifter er større end det, de får ind i bloktilskud. Som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er det ikke store udsving, men man kan sige, at hvis der er forskellige faktorer, der sammen lægger et pres på bestemte kom-

muner, så kan det, som man siger, blive det strå, der knækker kamelens ryg. Det håber jeg selvfølgelig bestemt ikke at det bliver, men der er alligevel grund til at se samlet på det. Jeg vil selvfølgelig følge meget nøje med i, hvad der sker i det Finansieringsudvalg.

Jeg kan i øvrigt fortælle, at jeg skal besøge Ravnsborg Kommune, som er en af de kommuner, der har besøgt Folketingets Socialudvalg, netop for at snakke med dem om, hvordan de ser situationen.

Så jeg sætter min lid til, at hvis der er nogen skævheder, vil man følge med i det ovre i Finansieringsudvalget og også tage nogle initiativer.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 62:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et socialpolitisk råd.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.

(Fremsat 26/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det, SF her foreslår, er et uafhængigt socialpolitisk råd, der har et meget bredt, faktisk et fuldstændig bredt virkefelt inden for det sociale område. Og jeg har jo været en meget, meget varm tilhænger af at inddrage forskellige instanser uden for Folketinget i at forme politikken og give gode råd og være vagthund.

Der er under denne regering oprettet mange råd og mange følgegrupper, og det synes jeg vi

har haft utrolig megen glæde af. Men jeg synes, at der er nogle grundlæggende problemer ved lige præcis den her måde at skruet et råd sammen på, og derfor kan jeg heller ikke støtte den udgave, der er foreslået her.

Jeg synes faktisk, at forslagsstillerne selv leverer argumenter for, hvorfor det er en dårlig idé. Et af de eksempler, der bliver nævnt som noget, man kunne tage op og diskutere, er aktivering af kontanthjælpsmodtagere, og der bliver også nævnt rettigheder for kontanthjælpsmodtagere.

Men de rettigheder, der blev efterlyst af forslagsstillerne, er jo lige præcis nogle rettigheder, som forslagsstillerne ønsker i arbejdsmarkedsregi. Det angiver sådan set meget godt, at det jo her er som på mange områder inden for det sociale område, nemlig at de problemer, vi arbejder med inden for det sociale område, sjældent kan løses socialpolitisk isoleret. Der har vi brug for samspil med andre områder, og det synes jeg egentlig det her er et meget godt eksempel på. Hvis man lægger det så bredt op, men alligevel holder det inden for det socialpolitiske område, så afskærer man sig alligevel fra nogle af de løsninger, der ligger i Undervisningsministeriets, Arbejdsministeriets, Skatteministeriets, Boligministeriets etc. regi.

Den anden indvending er, at sådan et meget bredt, meget lidt defineret råd vil komme til at lappe ind over en række af de andre råd, vi i Folketinget har været enige om at nedsætte: ældrerråd, børneråd, ældreforum, mange andre råd, og hvor man må sige: Hvem har så egentlig kompetence til hvad? Hvordan spiller de egentlig sammen?

Så synes jeg endelig som det tredje, at der er for få brugere. Jeg mener, en vigtig pointe ved mange af de råd og følgegrupper, vi har nedsat, er, at vi i stigende grad er opmærksomme på den særlige betydning, det har at inddrage brugerne, både fordi de faktisk kan give nogle helt særlige ideer og har en helt særlig indfaldsvinkel, som ikke engang de såkaldte eksperter på et område har, og også fordi det i virkeligheden er en del af selve den socialpolitiske indsats, at man aktiverer folk selv, altså det, der med et engelsk ord hedder empowerment, at man bruger en socialpolitisk indsats til at styrke folks egne kræfter.

Derfor er det for mig en meget vigtig pointe, at man inddrager brugerne, og derfor kan jeg sige til Folketinget og forslagsstillerne, at jeg arbejder på to forslag. Det ene går ud på at tage

fat i området omkring hjemløse, hvor jeg mener, der er brug for et talerør, der kan følge med på det område, og hvor brugerne selv kan få et talerør, hvor de kan tage nogle af de problemer op, vi jo jævnligt også bakser med her. Hvad gør vi ved det, hvad gør vi ved de områder? Der har også her i vinter været nye problemstillinger oppe.

Jeg tror, det kan være udmærket at have sådan et talerør for de hjemløse selv og så supplere det med en gruppe af mennesker, der arbejder inden for det område, fra inspektørkollegiet, de, der er inspektører på forsorgshjem og herberger, og andre som sådan en viden- og erfaringsgruppe, der kan støtte op omkring det her råd af brugere.

Jeg vil vende tilbage til de partier, der står bag satspuljeforliget, med hensyn til de her ideer, for jeg forestiller mig, at pengene skal hentes dér, men det var noget, vi allerede havde oppe at vende, da vi indgik forliget omkring satspuljen.

Derudover mener jeg også, der er brug for en mere samlet følgegruppe, der kan tage højde for, at den opdeling, vi opererer med i dag omkring hjemløse, narkomaner, sindslidende og andre svært belastede grupper, jo ikke altid følger virkelighedens opdeling af mennesker og deres problemer. Vi ved jo alle sammen, der er en særlig gruppe sindslidende med misbrugsproblemer, som meget tit falder imellem de behandlingstilbud, der er. Det kan vi ikke bare løse gennem en lovgivning, men det var noget, man godt kunne tage fat på ved at have – vi har noget på området for sindslidende, der hedder dialogfora – en bredere gruppe med brugere og mennesker, der arbejder inden for de her områder, som kan snakke sammen, kritisere noget af det, der foregår eller ikke foregår, og komme med gode ideer til, hvordan man kommer videre.

Vi har i et samråd i Folketingets Socialudvalg i dag diskuteret en rapport fra en narkofølgegruppe, som vi har haft meget stor glæde af. Den idé er jeg meget enig i at vi skal bruge noget mere, og jeg vil også gerne konstruktivt bidrage til, hvordan vi skal gøre det, men jeg mener altså, der er nogle helt konkrete problemer ved lige præcis at skruet det sammen på den måde, og derfor kan jeg ikke støtte forslaget.

Jørn Pedersen (S):

Der er jo ingen tvivl om, at der fra SF's side gemmer sig gode intentioner i det her forslag,

og man kan også sige, at hvis vi ikke var i en situation som den, vi er i her i Folketinget, var det måske en god idé at starte op med sådan noget som det her. Jeg siger udtrykkelig starte op, for jeg tror ikke, at det er dækkende nok i forhold til det, SF ønsker.

Jeg vil godt sige, at jeg alligevel synes, det vil være en dårlig idé, og det vil jeg med baggrund i, at vi jo i stor enighed faktisk i flere tilfælde her i Folketinget har nedsat forskellige udvalg, følgegrupper m.v. Vi har på børneområdet, vi har på ældreområdet, vi har på narkoområdet, vi har omkring det frivillige sociale arbejde, og jeg kunne faktisk nævne flere andre områder, nedsat grupper, råd osv., der skal komme med indspark til os som politikere, og det fungerer jo ganske glimrende.

Og jeg vil da sige i relation til socialministerens netop afholdte tale her, hvor vi jo hører noget om de ressourcessvage og deres problemer og også om de hjemløse specifikt, at det jo er sådan, at vi i satspuljekredsen aftalte at gå i gang med at forsøge at løse nogle af de hjemløses problemer over de næstfølgende år. Så jeg vil nok sige, at efter min bedste overbevisning er vi dækket ret godt ind.

Jeg vil være bange for, uagtet at jeg har stor sympati for forslaget, at det vil komme til at virke mod sin hensigt, nemlig at der kan opstå nogle overlappingsituationer, hvor vi kan være i tvivl om, hvor det nu er, vi skal hen og spørge om det her, hvor er det, man skal nyudvikle ideerne. Er det i det her fælles råd, eller er det i de råd, hvor der i forvejen sidder nogle, der er vant til at komme med politiske indspark og sidde og vurdere tingene?

Jeg tror faktisk, at det måske vil blive lidt bureaukratisk og måske komme til at virke mod sin hensigt, og det er jo altid ærgerligt, hvis man laver noget, der virker, så det modvægtet en god hensigt. Derfor vil jeg gerne sige, også med udgangspunkt i socialministerens tale og de par tilsagn, der lå der, at jeg synes faktisk, vi er dækket rigeligt ind, og så tror jeg faktisk, at det ikke vil hjælpe os så meget, som forslagsstilleren måske forestiller sig, og derfor må jeg sige, selv om vi har stor sympati, at vi fra Socialdemokratiets side må afvise forslaget.

Tove Fergo (V):

For hvert eneste år der går, bliver der bevilget stadig flere penge til det sociale arbejde. Vi her i Folketinget gør det i bred enighed. Vi har oprettet adskillige puljer, som kan søges af priva-

te, selvejende og offentlige institutioner, og der går ikke et år, uden at amterne og kommunerne forøger deres bevillinger til det sociale område.

Samtidig med at bevillingerne til området forøges, ja, så stiger antallet af socialarbejdere ligeledes støt år for år. Og for hvert eneste år der går, bliver der vedtaget flere og andre love på det sociale område i et forsøg på at give de lokalt ansvarlige bedre redskaber til at løse de opgaver, de skal løse.

Samtidig med det er det jo tankevækkende, at der er et stadig stigende antal stofmisbrugere. Vi har en rekordhøj dødelighed blandt stofmisbrugere. Der er stadig flere alkoholikere, stadig flere truede børnefamilier, hjemløse, sindslidende m.v., som ikke får den behandling, som kan bringe dem videre i deres liv.

De spørgsmål, vi så må stille i den forbindelse, er: Virker den sociale behandling overhovedet ikke? Eller skader den mere end den gælder? Eller hvilken behandling virker osv.? Vi kan se af SF's forslag, at det er nogle af de samme tanker, SF har gjort sig. Det kan heller ikke undre, at det forholder sig sådan, da satspuljepartierne jo netop i forbindelse med dette års finanslov i fællesskab har afsat 50 mio. kr. over de næste år til bl.a. en vurdering af det sociale arbejdes betydning og virkning.

Det er en utrolig vigtig sag for Venstre, om den sociale behandling virker eller ikke virker, og det er det selvfølgelig først og fremmest af menneskelige grunde. Det er vigtigt for os, at også de mennesker, der har ægte sociale problemer, bliver hjulpet videre i deres liv af den behandling, de får i det sociale system i Danmark. Det er vigtigt for os, at mennesker ikke bliver opbevaret i en slags social kuvøse, men at behandlingen virker og bringer dem videre i deres liv.

Derfor ser vi frem til det arbejde, vi nu skal have i forbindelse med satspuljeforliget og med finanslovvedtagelsen. De fleste af partierne herinde er jo allerede med i det arbejde, så dér vil vi lægge vores kræfter, når det gælder det spørgsmål, som SF's beslutningsforslag rejser.

Det er så baggrunden for, at vi ikke kan støtte SF's forslag. Vi har sympati for hensigterne, men vi kan ikke støtte det.

Da vi kan se, at De Konservatives ordfører ikke har kunnet nå at være til stede – hr. Jens Heimbürger sidder i nogle forhandlinger i Justitsministeriet – så er jeg blevet bedt om at sige på deres vegne, at de heller ikke kan støtte

forslaget. Det samme skal jeg meddele fra Dansk Folkepartis side.

Yvonne Hørløv Andersen (CD):

Ja, det går stærkt, når man tager tre ad gangen!

Selve tanken om at nedsætte sådan et socialpolitisk råd kan CD da kun have sympati for. Jo mere dialog der er på området imellem de aktører, der skal sikre, at Folketingets lovgivning og intentionerne bag den økonomi, som Folketingets partier stiller til rådighed gennem finansloven, også virker efter hensigten, jo mere synlig bliver den fælles indsats for at bevare og få udbygget velfærdssamfundet.

SF vil med beslutningsforslaget etablere et råd med 17 medlemmer, som skal være uafhængige af offentlig forvaltning, men alligevel skal det fast forankres i finansloven. Det synes jeg i sig selv er en øvelse, der kan have sine vanskeligheder. Nu ved jeg, man nok har lavet nogle sammenligninger med Transportrådet, som jeg ikke er så godt bekendt med, hvor det er lykkedes netop at have den dér uafhængighed samtidig med finansieringen.

Med rådet skal så følge udviklingen på det sociale område og primært også have en debat-skabende funktion. Derudover kan man vel så sige, at rådet skal se på sammenhængen mellem de bevilgede midler og den nytteværdi, kan man kalde det for, det har for de samfundsgrupper, som indsatsen er rettet mod – altså hvor meget af det, vi laver, når egentlig ud til det menneske, der skal hjælpes?

I bemærkningerne til de enkelte bestemmelser gøres rede for, hvilke problemstillinger man især synes, der trænger sig på. Men der står ikke rigtig noget om, hvem rådet skal referere til, eller hvilken kompetence rådet skal have, eller hvem der kan bede om et godt råd eller bestille en eventuel rapport eller hvidbog vedrørende et af de spørgsmål, der er nævnt i bemærkningerne til beslutningsforslaget.

Der er en god mulighed for igennem udvalgsarbejdet at få afklaret, hvad der egentlig er på området i dag, for mig bekendt er der en meget lang række råd, som gennem årene også har en fast forankring, men som hver for sig kan virke noget konservativ set med øjne her på kanten af det nye årtusinde, synes jeg selv.

Man kan jo så benytte udvalgsarbejdet til at se på, hvad der egentlig er på området. Hvordan fungerer det egentlig? Hvad har det afleveret til fælles gavn for den udvikling, vi gerne skulle presse på, og hvordan har det sat sig

mærker i det socialpolitiske arbejde og den udvikling, der har været gennem de seneste år?

Så er der også det at sige til det, at tingene udvikler sig jo, og med de forslag, som vi har set her i den senere tid på arbejdsmarkedsområdet og på uddannelsesområdet, mener jeg, det er meget vanskeligt kun at kigge på socialområdet og så se, hvad det er for en udvikling, vi har her, for det hænger uløseligt sammen. Samfundsmæssigt er man nødt til, som ministeren meget rigtigt også bemærkede, at kigge på arbejdsmarkedet og sundhedsområdet og uddannelsesområdet samlet for at se, hvad det så er for en udvikling, man har her. Hvordan påvirker man den?

Vi vil bruge udvalgsarbejdet til det, fordi vi er lidt tvivlende over for, om det er nødvendigt med et råd af denne art, men er meget positive over for at få oprettet et i en eller anden form, men jeg synes, det var bedre, hvis man havde en bredere holdning til det i Folketinget end den, man giver udtryk for i dag.

Anders Samuelsen (RV):

I Det Radikale Venstre er vi meget enige med forslagsstillerne i, at det er yderst vigtigt, at der løbende foregår en debat om, hvordan det praktiske sociale arbejde udføres, og hvordan det kan gøres bedre.

Det er derfor vigtigt, at der er en fortsat diskussion af det sociale arbejde, så vi ikke som politikere forfalder til at tro, at alt er i den skønneste orden. Det er debatten, og det er de kritiske spørgsmål, der skaber en udvikling og forhåbentlig også nytænkning.

Men på den anden side findes der allerede i dag en række forskellige råd på det sociale område. Det er råd, som i det store og hele varetager de samme funktioner, som forslagsstillerne fra SF forestiller sig at et overordnet socialpolitisk råd skal varetage. Et aktuelt eksempel er Børnerådet, der i høj grad deltager i debatten om børns vilkår, og som efter min mening udfylder en fin opgave.

Jeg kan derfor ikke se det store behov for at nedsætte et overordnet socialpolitisk råd, når der allerede eksisterer adskillige velfungerende råd på det sociale område. Samtidig kunne man frygte, at et overordnet råd som her foreslået blot ville blive et organ uden den fornødne kontakt til den virkelighed, hvor det sociale arbejde finder sted. Man kunne også frygte, at et sådant råd kom til at overlappes i forhold til allerede eksisterende initiativer på det sociale

område. Men det er klart, at Det Radikale Venstre er parat til at diskutere, om der skulle være enkelte områder, hvor der kunne være behov for at oprette nye råd.

Det Radikale Venstre hilser blandt andet derfor også socialministerens forslag om en nedsættelse af et ressourceråd meget velkommen. Men nedsættelsen af et helt overordnet socialpolitisk råd kan Det Radikale Venstre ikke støtte, og jeg skal på den baggrund afvise forslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten mener, at der er behov for et socialpolitisk råd, og det mener vi specielt, at der er, fordi der er mange eksempler på, at lovgivning, der tager sigte på et problem, skaber nye sociale problemer i den anden ende. Der er brug for en samfundsmæssig helhedsvurdering af processerne på det sociale område, og derfor tror jeg også, at det ville være nødvendigt, at forslaget blev gjort noget bredere. Jeg synes, det forslag, der foreligger, er en anelse for snævert.

Der er brug for, at nogle har det som deres opgave at vurdere de sociale konsekvenser af lovgivningsprocessen og rådgive Folketinget om det. Der er jo en del parallelle råd af samme karakter, f.eks. Det Økonomiske Råd, Det Økologiske Jordbrugsråd og for den sags skyld også Transportrådet, som er langt mere parallelle end de råd, der er blevet nævnt, som tager sig af enkeltproblemstillinger.

Enhedslisten har det sådan, at vi nok skal støtte det her forslag, men vi tror egentlig, at med de positive udsagn, der er kommet fra mange sider fra folk, der ikke agter at støtte det, at der sådan set er basis for, til trods for at det jo med al tydelighed fremgår, at der ikke vil være flertal for det her forslag, en lidt bredere diskussion om en sådan størrelse, som kunne have nogle positive konsekvenser for den socialpolitiske debat i Danmark og for vurderingen af de socialpolitiske tiltag, der foregår.

Så jeg tror sådan set, at der er nogle muligheder for, at vi kan få en lidt bredere diskussion om, hvordan en sådan ting kunne sammensættes. Og så synes jeg, der skulle være flere om at fremsætte forslaget, så tror jeg, der ville være bedre muligheder for at komme igennem med det.

Tove Videbæk (KRF):

Intentionerne med dette forslag er meget sympatiske og positive. Vi er helt enige med forslagsstillerne i, at det er yderst vigtigt, at der på

det socialpolitiske område løbende og konstant foregår både udredende, oplysende og debat-skabende funktioner som nævnt i dette forslag. Ligeledes er det vigtigt løbende og konstant at følge udviklingen i det sociale arbejde samt at overvåge og vurdere såvel det offentliges som de frivillige organisationers indsats. Kristeligt Folkeparti er helt enige med forslagsstillerne i disse betragtninger.

Ligeså er vi enige i bemærkninger om, at socialt arbejde ikke kun er lønnet socialt arbejde i kommuner og amter, institutioner m.v., men også en lang række af de aktiviteter, som udføres af frivillige organisationer inden for det sociale område med og uden offentlig støtte. Der, hvor enigheden ophører, er vedrørende nødvendigheden af at nedsætte et råd på nuværende tidspunkt på dette område.

Under de nylig overståede finanslovforhandlinger blev der afsat midler til undersøgelse, evaluering og opfølgning af diverse forhold på det sociale område. Det er vort indtryk, at en del af de nødvendige og vigtige opgaver, som er nævnt i det foreliggende forslag, vil blive varetaget via de initiativer, som vil blive sat i gang som følge af de omtalte forhandlinger. Ligeså mener vi, at det i denne forbindelse kunne være nyttigt at få klarlagt helt konkret, hvor mange råd, institutioner, kommissioner, følgegrupper m.v. som allerede findes på det socialpolitiske område, og hvilke opgaver de varetager, således at vi kan få helt klarlagt, om der er behov for at få et nyt socialpolitisk råd.

B 62 er et godt og et vigtigt initiativ, men da vi p.t. endnu ikke har overblik over, hvilke initiativer der vil blive sat i gang som en følge af finanslovforhandlingerne m.v., kan jeg ikke nu og her tilsige Kristeligt Folkepartis støtte til dette forslag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Ordføreren for forslagsstilleren, hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil godt indlede med at sige tak for den, synes jeg, sjældent store sympati, der blev givet udtryk for hos vel stort set alle ordførere. Det er meget sjældent, man får et så imødekommende afslag.

Og så vil jeg så opholde mig lidt ved argumentationen. Jeg synes måske, specielt socialministerens argumentation var interessant. Den var opført i tre punkter. Første indvending lød,

at forslaget er for bredt. Indvending nummer to lød, at forslaget er for lidt bredt. Og indvending nummer tre lød, at der er for få brugere med. Se, de to første indvendinger er jo svære at forene i ét forslag, og jeg vil derfor godt uddybe, hvorfor SF mener, at der er brug for et råd, der tænker i sammenhæng.

Jeg synes godt, man kan karakterisere de sidste års udvikling på den måde, at mange ting er lykkedes. Jeg vil også godt give den nuværende regering al den ære, den fortjener, for de ting, der er lykkedes. Specielt på arbejdsmarkedsområdet er der mange ting, der er lykkedes, og som også har en ganske gavnlige social effekt. Det er der slet ingen tvivl om. Modsat er der helt oplagt nogle ting, der ikke er lykkedes.

Der er sivet en rapport fra SFI, som jeg forstår vil blive offentliggjort senere, der siger som overskrift: De dårligt stillede unge marginaliseres i stigende grad. Det var avisoverskrifterne her i starten af ugen. Jeg har en anden overskrift, som diskuteres meget i øjeblikket. Den hedder, at uanset der ikke er ændret på lovgivningsområdet, ser det ud til, at den praktiske hjemmehjælp er på vej ud i halvdelen af de danske kommuner. Det sker, uden at der er en egentlig debat om det. Ja, der er en debat i offentligheden, men der er ikke nogen samlet debat.

Vi er i gang med en ny socialpolitisk tænkning på mange måder, der, synes jeg, nødvendiggør også en etisk diskussion af socialpolitikken. Vi er på vej til det relativt formynderiske synspunkt, der hedder, at vi ved bedst, hvad der er bedst for en del af dem, der henvender sig til det sociale system. Vi ved, at arbejde er bedst i alle tilfælde. Vi ved, at det er bedst at give det, der i socialpolitikken er betegnet som det kærlige spark. Det er udtryk for en tankegang, der er mere inspireret af Bismarck og Grimm end af Grundtvig. Og der tror jeg, vi har brug for nogle, der overordnet tager bestik af de socialpolitiske tendenser og er i stand til at holde fast i en sammenhængende og ordentlig socialpolitisk diskussion. Det var vores ønske med forslaget her.

Der er en sidste ting, jeg godt vil pege på, nemlig at vi er et forvaltningsland med tre forvaltningsafsnit, kommuner, amter og stat. Vi har ganske store og måske endda stigende problemer med at få de tre niveauer til at arbejde sammen. Vi kan få dem til det på enkeltområder. Der deler jeg meget ministerens opfattelse af, at vores erfaring med følgegrupper eksem-

pelvis inden for narkoområdet er entydigt gunstige, entydigt positive. Men vi har brug for også på det overordnede plan, tror jeg, at tegne mere sammenhæng, mere helhed i den socialpolitik, der udmøntes.

Jeg skal også kvittere for hr. Jørn Pedersens indlæg, som også var præget af megen sympati for forslaget: Der er gode intentioner, men vi har mange råd. Det er jo rigtigt. Vi har mange råd, der inden for deres specifikke område arbejder godt, Børnerådet, ældrerådene, Handicaprådet osv. Men det, der mangler, er stadig væk nogle, der tænker de her ting ind i en sammenhæng og helhed.

Og jeg vil sige, at for os står de to ting jo ikke i modsætning til hinanden. Det, at man tænker ting i sammenhæng, er ikke i modsætning til nødvendigheden af de specifikke råd. Så vi forestiller os ikke, at det her forslag betyder, at vi skal afvikle dem.

Jeg synes også, at fru Tove Fergo holdt et interessant indlæg med en påpegning af, at stigende bevillinger gav stigende problemer. Sådan kunne man næsten høre det. Det tror jeg nu er en kortslutning. Jeg tror, at der mangler den analyse, der hedder, at vores type af højt industrialiserede samfund har en centrifugalkraft, der sender mennesker ud på sidelinjen, hvis vi ikke foretager os noget modsat.

Hvis man ser på de lande, der er kendetegnet ved ikke at have en stor offentlig indsats, en stor offentlig sektor – de, der er tættest på, eksempelvis England og Tyskland for den sags skyld – kan man vel ikke sige, at de har nogen jubelhistorier at præsentere på det her område. Tværtimod er det min bestemte opfattelse, at den offentlige indsats har været med til at formindske den centrifugalkraft, den udstødelse, der ellers ville finde sted, og som er langt, langt mere omfattende, hvis man kigger på et land som England, hvor man har afviklet store dele af den offentlige sektor op igennem 1980'erne.

Jeg tror så heller ikke, at fru Tove Fergo er tilhænger af så brutal en engelsk model. Det kan jeg ikke forestille mig, og slet ikke, når hun er medlem af Venstre, der jo er på vej ind til midten og ikke er tilhænger af minimalstats-teorien.

Men jeg synes også, fru Tove Fergos indlæg efterlader det spørgsmål: Hvad virker så godt, og hvordan bevarer vi det samlede overblik også i en periode, hvor der sker ganske store ændringer i socialpolitikken, ganske store forskydninger? Det er jo netop det, sådan et råd

kunne være meget velegnet til, og derfor forstår jeg ikke helt, at Venstre netop med den argumentation og de forholdsvis interessante problemstillinger, fru Tove Fergo rejser, ikke også drager konklusionen af den spændende analyse, nemlig at lave et råd, der kommer med nogle velunderbyggede analyser og svar på de ting, vi står over for.

Jeg skal takke fru Yvonne Herløv Andersen for sympatien. Jeg synes, fru Yvonne Herløv Andersen pegede på et andet vigtigt punkt, nemlig vigtigheden af at holde meget fokus på socialpolitikken. Jeg tror, det, at man gør det fra de politiske partiers side, betyder, at så at sige grobunden for det fælles ansvar i vores samfund vokser en lille smule, hver gang vi tager en ordentlig socialpolitisk debat. Derfor tror jeg, det er vigtigt at fastholde et konstant fokus på socialpolitikken, som sådan et råd kunne være medvirkende til. Og sådan hørte jeg også fru Yvonne Herløv Andersen.

Jeg hørte i virkeligheden også fra flere af ordførerne, at det var mere konkrete ting, vi skulle være optaget af i det videre udvalgsarbejde. Det er da klart, vi laver jo netop udvalgsarbejde for at kunne brodere videre på et forslag. Vi har ikke et forslag, der på den måde er et færdigt forslag. Vi vil gerne deltage i et videre konstruktivt arbejde med det.

Hr. Anders Samuelson nævnte i sit indlæg også, at vi jo har en række råd på enkeltområder. Det har jeg sådan set svaret på, men jeg synes alligevel, det sociale område er karakteriseret af, hvis man sammenligner med andre områder, at vi mangler det overordnede syn.

Jeg gaflede mig ind på Internettet i går med noget besvær for at prøve at se, hvad der egentlig eksisterer af gode råd i Danmark. Der er sådan en oversigt. Den standser ved nr. 100. Så har man valgt at sætte en streg dér, og de gør opmærksom på, at der kun er 100 råd, 100 råd!

Jeg vil bare fortælle, hvad det for råd, vi øvrigt fra statsligt hold synes er interessante i Danmark.

Rådet for større badesikkerhed. Jamen der er da ingen tvivl om, at det er en vigtig ting. Det er vigtigt, at mennesker ikke drukner. Men man har altså syntes, at her var et så vigtigt område at sætte fokus på, at vi har brug for et råd, der konstant arbejder.

På dyreværnsområdet har vi Det særlige råd vedrørende dyreværnsspørgsmål. Vi har også Det Dyreetiske Råd. Jeg er helt uden forbehold

enig i, at det er vigtigt at behandle dyr ordentligt, men jeg synes alligevel, at det er påfaldende, at vi ikke synes, at der på socialområdet på samme måde er brug for nogle overordnede organer til at tage stilling til det samlede billede.

Vi har et Plantesundhedsråd. Det er helt givet meget vigtigt. Vi har et Kosmetikråd. Der er ingen tvivl om, at det er vigtigt. Vi har et Litteraturråd. Der er ingen tvivl om, at det er godt og rigtigt. Men det er dog påfaldende, at på det offentlige område, der bruger to tredjedele af de offentlige udgifter, det offentlige område, som vel også uddannelsesmæssigt udgør to tredjedele, har vi ikke noget rådgivende, vejledende råd, mens områder, som man vel uden at genere nogen af dem, jeg har nævnt, kan betegnes som lidt mere perifere, er kendetegnet ved, de har råd.

Jeg vil bare spørge til afslutning: Undrer det ikke også ordførerne, da de nu skulle lave ordførertalerne, at vi på så stort et område ikke synes, at der er behov for et mere samlet overblik?

Tove Fergo (V):

Jeg tager blot ordet for lige at understrege helt klart, hvad det var, jeg forsøgte, og det var bestemt ikke at afmontere den offentlige sektor eller udpege den og så sige: Fordi vi har en stor offentlig sektor, så hjælper det ikke med det sociale arbejde.

Det er Venstres holdning, at vi skal have en offentlig sektor, vi skal have et fællesskab, der bærer, når mennesker har brug for hjælp. Så det var bestemt ikke for at få den afviklet, men det var alene for at få ridset op, hvor mange penge vi bruger på det her område, og spørgsmålet er så, hvor meget vi får ud af de penge, der bliver brugt på området. Så det er ikke en Thatcher-model, jeg gjorde mig til talsmand for, men simpelt hen et ønske om at vække til eftertanke.

Vi bruger så mange penge, som vi aldrig nogen sinde før i det danske samfund har brugt på det sociale arbejde. Og hvor meget hjælper det så? Hvor meget nytter det? Hvad virkning har det? Vi har stadig væk utrolig mange store sociale problemer, især i denne gruppe, der er allermest belastet. Det, vi må finde ud af, er, hvad årsagen er til det. Virker vores sociale arbejde ikke?

Det vil vi meget gerne have undersøgt, og det er derfor, vi har slået til lyd for, at vi skal have afsat nogle penge til at få undersøgt det her område.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

To ting: For det første glemte jeg at takke for Enhedslistens varme støtte til forslaget. Det er hermed gjort. For det andet – og det er til fru Tove Fergo – er det klart, at jeg synes, det er rart at høre Venstres helt uforbeholdne beken- den sig til velfærdsstaten og dermed vel af- standtagen fra tidligere flirterier med ideer fra den yderste højrefløj omkring velfærdsstaten. Det synes jeg faktisk er oprigtig godt, for jeg sy- nes, det er vigtigt, at der er mange, der står værn om velfærdsstaten.

Når fru Tove Fergo så siger, at det, vi har brug for at få at vide, er, om det hjælper, om det sociale arbejde nytter, eller hvad nytter, og hvad nytter knap så godt, så synes jeg, det er centrale spørgsmål, og så var det jo helt oplagte spørgsmål at tage fat på netop i et socialpolitisk råd, der forsøger at forholde sig til helheden i socialpolitikken og ikke stykvis og delt.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jamen Venstre har da altid været tilhænger af velfærdssamfundet. Det, at de brede skuldre bærer, det, at vi i fællesskab støtter og hjælper og er med til også via skatterne at finansiere et samfund, der kan hjælpe de svage, er der ikke noget nyt i. Det har Venstre altid ment helt fra vores grundlæggelse af, dengang vi var et pro- testparti mod Højre. Så det skal vi lige slå fast.

Grunden til, at vi så ikke kan støtte et social- politisk råd nu, er, at vi gerne vil lægge vores kræfter, som jeg sagde, i det arbejde, der nu skal foregå gennem de penge, vi har fået sat af i satspuljeforliget og finansloven. Her vil vi ger- ne se: Hvor langt kan vi komme ad den vej? Hvilke udspil kommer der fra ministerens side? Så kan vi jo så se, hvad der sker efterfølgende. Men det er det, der har førsteprioritet for vores vedkommende.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg kan ikke lade være med at bemærke, når nu forslagsstilleren inddrager Kosmetikrådet som et eksempel på, at vi også godt kunne have et overordnet socialpolitisk råd, at det egentlig underbygger den argumentation, som nogle af ordførerne har brugt. Der er jo en grund til, at man ikke har proppet Kosmetikrådet ind under

et overordnet råd til Danmarks generelle for- skønnelse, netop fordi de kan koncentrere sig om et område, på samme måde som børneråd og andre råd kan gøre det.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Der er ingen tvivl om, at der, som hr. Anders Samuelsen antyder, har været den type af over- vejelser, men det interessante er jo så, at man samtidig med det har en række af forskønnel- sesråd og udvalg siddende, der tager stilling til helheden. For hvad nytter det at forskønne en del, hvis helheden i øvrigt er grim? Det tror jeg også bredt er et anerkendt synspunkt inden for æstetikken.

Jeg skal bare runde af med Venstre og sige, at jeg har med meget stor interesse læst Venstres historie. Og jeg mener ikke, det er historisk kor- rekt, når fru Tove Fergo siger, at Venstre altid har været optaget af velfærdssamfundet. Det er rigtigt, at Venstre i sin start var optaget af et opgør med Det Konservative Folkeparti. Hørup udtrykte det på den måde, at noget af det vær- ste, han vidste, var de riges sammenrotning mod de fattige. Det var derfor, konflikten var så voldsom mellem Venstre og De Konservative, som hed Højre dengang.

Men Venstre er jo som bekendt ikke længere i et modsætningsforhold til De Konservative, og det er formentlig en historie om, hvordan poli- tiske partier udvikler sig væk fra det, de engang var. Og så har Venstre haft en periode, hvor man aktivt bekendte sig til minimalstaten. Det forstår jeg så man er på vej væk fra igen. Så Venstre tager jo nogle ordentlige herresving i den her diskussion.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør ind- sigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 60:

Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk støtte til nedsættelse af arbejdstiden.

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 24/11 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Beslutningsforslaget om økonomisk støtte til nedsættelse af arbejdstiden tyder på, at de seneste 5-6 års udvikling på arbejdsmarkedet er gået sporløst hen over forslagsstillerne.

En gennemførelse af forslaget vil i den nuværende konjunktursituation være direkte skadelig for dansk økonomi og for situationen på arbejdsmarkedet. Situationen på arbejdsmarkedet er den, at ledighedsprocenten nu er nede på 6, hvilket er mere end en halvering på bare 5 år. For store grupper af faglærte og højereuddannede og i visse områder af landet er der reelt tale om fuld beskæftigelse.

Meldinger om mangel på arbejdskraft og flaskhedsproblemer bliver stadig hyppigere; der er stor risiko for, at mangelen på arbejdskraft kan bremse den økonomiske vækst og bidrage til et løn- og inflationspres, som kan skade den økonomiske udvikling. Udviklingen risikerer at forstærkes i de kommende år, fordi befolkningsudviklingen medfører, at der bliver færre unge og flere ældre.

Regeringens politik tager derfor udgangspunkt i, at der er behov for at forøge udbudet af arbejdskraft. De sidste års arbejdsmarkedspolitiske initiativer har alle haft som en rød tråd at bidrage til at forøge arbejdsudbudet, herunder det effektive arbejdsudbud. Det gælder f.eks. stoppet for tilgang til overgangsydelsesordningen; det gælder de seniorpolitiske initiativer; det gælder ændringerne i orlovsordningerne, og det gælder stramninger i rådighedsregler.

Regeringen vil fortsætte denne linje i de kommende år. Et tilstrækkeligt arbejdsudbud er en nødvendig forudsætning for økonomisk vækst, der igen er en forudsætning for den videreudvikling af velfærdssamfundet, som er central i regeringens politik.

Beslutningsforslaget om økonomisk støtte til nedsat arbejdstid går stik imod de målsætning-

er, som jeg her har skitseret. En gennemførelse af forslaget vil medføre stigende mangel på arbejdskraft, forøget lønpres og inflation, forøgede udgifter og en lavere økonomisk vækst, og det vil på sigt øge arbejdsløsheden og vanskeliggøre udbygningen af velfærdssamfundet.

Hertil kommer, at forslaget formentlig ville medføre meget store offentlige udgifter til personer, der under alle omstændigheder ville være gået ned i tid. I løbet af en årrække ville arbejdsmarkedet have indrettet sig på støttmuligheden, så det ville blive normalt at modtage offentlig støtte i forbindelse med ansættelse på deltid. Forslaget ville blive meget dyrt for det offentlige og i øvrigt have store skadevirkninger på arbejdsmarkedet.

Forslagsstillerne nævner i bemærkningerne til forslaget, at det også er hensigten at give inspiration til de kommende overenskomstforhandlinger. Det synes jeg er en meget dårlig idé. Det er aldrig hensigtsmæssigt, at Folketinget blander sig i de frie forhandlinger på arbejdsmarkedet. Arbejdstidsspørgsmålet bliver, som alle ved, et af de centrale spørgsmål i forårets forhandlinger, og det vil være meget uheldigt, hvis Folketinget på dette tidspunkt udsendte signaler, der kunne opfattes som indblanding. Det ville uden tvivl gøre forhandlingerne endnu sværere og vanskeligere, end de er i forvejen.

Jeg synes altså kort fortalt, at det er en rigtig dårlig idé, et rigtig dårligt beslutningsforslag, som der her er fremsat, og jeg vil opfordre Folketinget til at afvise forslaget.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil godt lige benytte lejligheden til at takke ministeren, ikke for støtten til forslaget – den kunne være på et meget lille sted – men fordi ministeren så klart gør rede for, at det her er en ideologisk debat.

Nok er det her forslag en genfremsættelse, men det rammer jo et tidspunkt, hvor rapporten fra regeringen om arbejde og service i 1999 præcis viser, hvad regeringens ideologiske hensigter er, nemlig at danskerne skal arbejde mere.

Her lægger vi altså op til en ideologisk diskussion af, at der altså er andre måder at løse de problemer på, som vi står over for. Derfor lægger jeg også op til, at det, vi her taler om, er en meget ideologisk debat og ikke en teknisk debat om, hvordan vi skal stille forslagene